

ONGESTELDE VRAGEN

Er zijn vragen die nooit gesteld worden. In de wereld van de natuur hebben ze meestal betrekking op relatieproblemen tussen bedrijfsleven en natuur, vaak op afspraken die gemaakt zijn om natuur en landschap te compenseren voor gelede of te lijden schade. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de afgesproken maatregelen ligt in de meeste gevallen bij de lokale politiek, maar niet zelden

FOTO: LENDERS

verdwijnen de afspraken in een bureaula en worden ze daarna "vergeten". Nu is een maatschappij niet statisch en behoren politici oog te hebben voor de actualiteit en ook voor toekomstige ontwikkelingen, maar kunnen met deze argumentatie zorgvuldige afwegingen in een eerdere besluitvorming achteloos worden genegeerd?

Zo zou je je kunnen afvragen wat er is gebeurd met het beleid omtrent woningbouw in het buitengebied. Was het aanvankelijk niet zo dat agrariërs ter bescherming van het landschap met pijn en moeite toestemming kregen voor het plaatsen van een woning bij hun bedrijven dat de noodzaak daartoe voor hun bedrijfsvoering uitdrukkelijk moest worden aangetoond? De realiteit in het buitengebied laat thans zien dat daar meer dan ooit welvarende burgers met veel poeha bezit nemen van het schaarse onroerend goed. Dat geldt zelfs voor boerderijen die met veel gemeenschapsgeld in het kader van een ruilverkaveling of landinrichting zijn verplaatst en nu privé worden ingericht als een luxueus buitenverblijf. Waar is toch dat constructief en duurzaam beleid? Tonen gemeentelijke en provinciale overheden hier wel genoeg body of heeft men alleen oog voor het individuele belang?

De agrarische bedrijfssector heeft het toch al niet gemakkelijk. Flora en fauna blokkeren de boeren in de gewenste bedrijfsvoering. In 2002 is met de invoering van de Flora- en Faunawet het Jachtfonds vervangen door het Faunafonds. De bedoeling van beide fondsen was en is om boeren voor gelede schade door beschermde diersoorten vergoedingen aan te bieden. Een streven dat alleen maar kan worden toegejuicht, want waarom zou één beroepsgroep de rekening moeten betalen voor een algemeen belang. Er is echter iets raars aan de hand. In 1975 deden bijna 200 boeren een beroep op het jachtfonds en werd ongeveer een half miljoen gulden aan schade uitkeerd. In 2003 claimden bijna 5.500 boeren schade en waren de lasten van het faunafonds gestegen tot bijna 11,5 miljoen euro. Vol-

gens Faunabeheer zien boeren het faunafonds als een soort nieuwe inkomstenbron. Of toont onderzoek aan dat de natuurwaarden in het buitengebied fors zijn toegenomen?

Bij de planning van bedrijventerreinen worden over het algemeen goede afspraken gemaakt over natuurcompensatie. Maar wat komt er van die afspraken terecht? Een goed voorbeeld is de uitbreiding van het bedrijventerrein Keulsebaan-Zuid bij Roer-

mond. Daar waren toch duidelijke instructies, verwoord in de door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verleende ontheffing, over de inrichting van dit terrein. Maar hoe staat het nu met de ecologische inpassing en de verwerking daarvan in het bestemmingsplan? Volgens de afgegeven ontheffing zou de gemeente er zorg voor dragen dat alle ecologische verbindingen eind 2004 zouden zijn gerealiseerd. In het veld zie ik echter andere ontwikkelingen die te maken hebben met de nieuwstewens van de gemeente voor de vestiging van een groot overslagbedrijf. Kunnen als duurzaam bestempelde maatregelen met één pennenstreek weer teniet gedaan worden? Kan keer op keer geschermd worden met werkgelegenheid zonder dat daarop het effect van eerdere ingrepen wordt gemeten?

Gemeenten hebben ruim 2.300 ha gereserveerd voor nieuwe bedrijventerreinen. Inmiddels bestaat al een structurele leegstand van 1.400 ha. De verpaupering van de bestaande terreinen zal de komende jaren ongetwijfeld nog verder toenemen. Ruim 10% van de kantoorruimte staat nu al leeg. De bevolking neemt de komende jaren substantieel af. Volgens Milieudefensie wordt het hoog tijd dat de verouderde terreinen worden opgeknapt of voor andere doeleinden geschikt worden gemaakt. Stelt zich nooit iemand de vraag of het rode ruimtebeslag maar ongebreideld moet groeien, alleen omdat lokale politici zich menen te moeten profileren?

Mijn stelling is dat de lagere overheden onvoldoende aandacht hebben voor het grotere geheel en het belang daarvan volstrekt onderkennen. Er zijn teveel vragen die nooit gesteld worden. Democratie dicht bij de mensen heeft zo ook zijn nadelen. En dus worden vermeende menselijke belangen door kortzichtigheid te pas en te onpas gebruikt. Maar de vragen, die blijven en antwoorden worden niet gegeven. Vragen dus om goed ontsteld van te worden.